

HOCAM PROF. DR. RAMAZAN ŐŐŐŐŐ

Aydın USTA*

1992 senesi Eylül ayı Mimar Sinan Üniversitesi ana binasına heyecan içinde girmiş ve çocukluğumdan beridir istediğim bir bölümün öğrencisi olmanın ve başarmanın getirdiği mutlulukla üniversiteye kaydımı yaptırmıştım. Bunu takip eden ay içerisinde Ortaköy yolu üzerindeki Fen-Edebiyat binasında eğitime başladığımızda bölümümüzde adını ilk duyduğum akademisyen sevgili ve değerli hocam Prof. Dr. Ramazan ŐŐŐŐŐ olmuştı.

Birinci sınıftaki İslam Tarihi'yle başlayıp üçüncü sınıftaki İslam Medeniyeti'ne kadar kendisinden aldığım bütün derslerde duyduğum ilgi ve heyecan sonraki yıllardaki lisansüstü derslerimde de hep devam etti. Öğrencilerine karşı her zaman sevecen ve müşfik bir insan olan değerli hocamın Medeniyet Tarihi derslerinde gülen yüzüyle bizlere okuduğu Arapça şiirler lisans hayatımın en güzel hatıraları arasındadır.

Bir akademisyenin hayatına ve gelişimine yön veren en önemli nokta onu şekillendiren, teşvik eden değerli hocaların varlığıdır. Çünkü hocalar sadece akademik anlamda değil hayatın her yönü ile öğrencileri için bir örnek teşkil ederler. Bu açıdan her daim şanslı olduğumu düşünürüm. Ben karşısındakine değer veren, öğrencisini daima gözeten, başarısı, çalışkanlık ve azmiyle herkese örnek teşkil eden bizi çocukları Selahaddin ve Dilara'dan ayırmayan Ramazan ŐŐŐŐŐ gibi değerli bir akademisyenin öğrencisi oldum. Hocamın, Ortaçağ

---

* Prof. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, İstanbul/Türkiye
aydinusta@gmail.com , <https://orcid.org/0000-0002-6639-5880>.

Gönderim Tarihi: 27.05.2020

Kabul Tarihi: 04.06.2020

2 | USAD Aydın USTA

sahasında yetiştirdiği tek öğrencisi olmanın verdiği gururu hep hissettim ve ömrüm boyunca da bu hep böyle devam edecek.

Peki, kimdir, Prof. Dr. Ramazan Şeşen?

12 Ekim 1937 tarihinde Denizli'nin Tavas ilçesi Nikfer Köyü'nde dünyaya geldi. Çocukluk yıllarında babasının kendisine elif-ba'yı öğretmesiyle birlikte eğitim hayatına ilk adımı attı. Daha sonrasında 1944 yılında köyde yer alan ilkokula başladı ve çok kısa süre de okumaya yazmayı öğrendi. 1949'de ilkokuldan mezun olmasının ardından hafızlık eğitimine başladı ve 1951'de bu eğitimini tamamladı. Sonrasında Nazilli ilçesindeki bir Kur'an kursu hocasının teşviki ve yönlendirmesiyle İmam Hatip Ortaokuluna kaydını yaptırmak üzere İstanbul'a geldi. Zeyrek Camii'nde, diyanete bağlı Edirnekapı Camii etrafındaki medrese ve Karagümrük'deki Üçbaş medresesinde kaldı.

Şubat 1953'de emsile ve bina okuyarak Arapça eğitime başladı ve aynı yıl İmam Hatip Ortaokulu Sınavlarında başarılı olarak buraya kaydını yaptırdı. İmam Hatip'te Arapçasının yanında Fransızca eğitimi aldı.

Daha okulunun beşinci sınıfına devam ederken Arapçasını eline aldığı kitapları takılmadan okuyacak şekilde geliştirmişti. Daha sonraki yıllarda kendisi ile birlikte her zaman anılacak olan ve ezberlediği tevatür edilen *el-Müncid* adlı lügati adlı lügati de ilk defa bu dönemde satın almıştı. Zaman geçtikçe ilerleyen Arapça bilgisi sayesinde derslerine giren ancak Türkçeyi çok iyi bilmeyen Osman Reşer hocanın tercümanlığını yapmaya başlamıştı. Yine sonraki yıllarda daimi çalışma sahası olacak ve buralardaki kıymetli yazma eserleri tanıtacağı Atıf Efendi Kütüphanesi, Fatih Camii Kütüphanesi, Süleymaniye Kütüphanesi de onun daha ortaokul yıllarında tanıştığı ve boş vakitlerini değerlendirdiği yerlerdi.

1959'da Muhammed Hamidullah hocanın İstanbul Üniversitesi'ndeki konferanslarından birine katılan Ramazan Şeşen burada sahanın bir diğer değerli ismi Salih Tuğ ile çalıştı. Bir süre sonrasında Carl Borkelmann'ın GAL adlı eserindeki eksikleri tamamlamak üzere çalışmalar yapan Fuat Sezgin ve Osman Reşer'in yanında çalışmaya başladı.

1960'da İmam Hatip Ortaokulunu bitirdikten sonra dışarıdan lise diploması almak üzere sınavlara girip başarılı oldu ve 1961 yılında İstanbul Üniversitesi Arap-Fars dilleri bölümüne kaydını yaptırdı. Bu sene içerisinde 147'ler Olayının patlak vermesi üzerine Fuat Sezgin yurt dışına çıkmak ve Almanya'ya gitmek zorunda kalmıştı. Ancak hocam ilerleyen yıllarda da Fuat Sezgin ile bağlantısını sürdürerek yazmalar konusunda Türkiye'den kendisine yardımcı olmaya devam etmiştir. Fuat Sezgin'in çok değerli GAS adlı eserine Türkiye Kütüphanelerindeki yazma eserlerle alakalı çok sayıda malzemeler göndererek destek verdi.

Üniversite yıllarında okuduğu bölümün dışında tarih bölümündeki Zeki Velidi Togan, İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Fikret İşıltan, İbrahim Kafesoğlu, Şehabeddin Tekindağ gibi büyük hocalardan dersler aldı. 1965 yılındaki mezuniyetinin akabinde 1966'da Tarih Bölümü'nde Ortaçağ Tarihi Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Fikret İşıltan'ın yanında asistan olarak göreve başladım. Türkiye'deki tarih çalışmalarının değerli isimleri Mükremin Halil Yınanç, Cavit Baysun, Tayyib Gökbilgin, Muammer Özergin, Hakkı Dursun Yıldız, Erdoğan Merçil, İşin Demirkent ile tanıştı ve birlikte çalıştı.

1966'da "el-Cahız'ın İstanbul Kütüphanelerindeki Yazmalarının Tanıtılması" ile alakalı ilk yazısını kaleme aldıktan bir sene sonra aynı müellifin Türklerin Faziletleri adlı kitabının tercüme ve tahlilini yayımladı. 1969 yılında doktor ve 1978 yılında Doçent oldu. Bu Bu arada 1973 senesinde hayatı boyunca kendisinin en büyük destekçisi olacak Selahaddin Murat ve Dilara adlı iki çocuğunun annesi Sayın Meral hanımefendi ile evlendi.

1980-1982 yılları arasında Libya'daki Trablusgarp el-Fatih Üniversitesi'nde hocalık yaptı. 1982 yılında yurda dönmesinin ardından birçok değerli eserler vereceği İRCİCA (İslam Araştırmaları Merkezi) da çalışmaya başladı. Bu çalışmalardan en önemlisi *Köprülü Kütüphanesi Kataloğu*'dur. Yine Osmanlılardaki çeşitli bilimlerle alakalı literatür çalışmaları yaptı.

1989 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne Profesör olarak atandı. 15 Ağustos 2004'deki emekliliğine kadar bölüm bünyesinde Ortaçağ ile alakalı dersler verdiği gibi Anabilim Dalı başkanlığı ve 1995'den emekli olduğu yıla kadar bölüm başkanlığı görevlerinde bulundu. Emekliliğinin sonrasında da tarih ve yazmalar konusundaki çalışmalarına devam eden hocam Ramazan Şeşen yaptığı tercüme eserlerle bilim dünyasına katkı vermektedir.

Allah kendisine sağlıklı ve uzun bir ömür versin. Başımızdan eksik etmesin.

Değerli hocamın başta *Selahaddin Eyyubi ve Devri*, *Selahaddin'den Baybars'a Eyyubiler Memluklar (1193-1260)*, *Sultan Baybars ve Devri (1260-1277)*, *İslam Medeniyeti Tarihi* adlı telif, *Cahız'ın Türklerin Faziletleri*, İbn Fazlan'ın *Rihle (Seyatname)* adlı eserleri olmak üzere kaleme aldığı pek çok kitap ve makalesi bulunmaktadır.

Prof. Dr. Ramazan Şeşen'in Yayın Listesi

- "Câhız'ın Eserlerinin İstanbul Kütüphanelerindeki Yazma Nüshaları", *Şarkiyat Mecmuası*, VI, İstanbul 1966, s.113-134,
- *Hilafet Ordusunun Menkıbeleri ve Türklerin Faziletleri* (869 milâdi tarihinde ölen meşhur arap edibi ve müfekkiri Câhız'ın değerli eserinin tercümesi ve

4 | USAD Aydın USTA

açıklaması), Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 1967, 108 sayfa; tekrar baskı, Ankara 1987.

- “Eski Araplar’a Göre Türkler”, *Türkiyat Mecmuası*, XV, 1968, s.13-37.
- Merzûbânî, *Kitâb el-âmil ve'l-me'mûl*, tenkitli neşir, Beyrut 1968, 84 sayfa (Arapça).
- “İstanbul Kütüphanelerinde Tarih ve Tercüme-i Hâle Dâir Bilinmeyen Bazı Yazmalar”, *Tarih Dergisi*, XII, 1968, s.143-168.
- “Diyarbakır Kütüphanesi’ndeki Bazı Yazmalar”, *Araştırma Dergisi*, IV, Ankara 1968, s.193-227.
- “Türkiye Kütüphanelerinde Bulunan Bazı Mühim Yazmalar”, *Tarih Dergisi*, XXIII, İstanbul 1969, s. 83-110.
- “Câhuz’ın Eserleri Hakkında Bazı Yeni Malzemeler”, *Tarih Enstitüsü Dergisi*, I, İstanbul 1970, s.231-272.
- “Câhuz’ın Eserlerinde Farsça Kelimeler”, *Şarkiyat Mecmuası*, VII, 35 sayfa, 1970.
- el- Bûndârî, *Sena’l-Bark el-şâmî*, tenkitli neşir (Arapça), Beyrut 1971, I, 400 sayfa (Arapça).
- “İmâdeddîn el- Kâtib el-İsfahânî’nin Eserlerindeki Anadolu Tarihiyle İlgili Bahisler,” *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, III, Ankara 1971 (notlu tercüme), s. 249-369.
- İmâdeddîn el-Kâtib el-İsfahânî (hayatı)”, *Tarih Enstitüsü Dergisi*, II, s.75-98, III, s.273-300.
- “Alp Arslan’ın Hayatı İle İlgili Arapça Kaynaklar”, *Türkiyat Mecmuası*, XVII, 1972, s.101-112.
- İbn Fazlan *Seyâhatnâmesi*, Ebü Dülef ve Mervezî’nin Türkler hakkında yazdıkları bahislerle beraber (tercüme ve te’lif), İstanbul 1975, 160 sayfa; ilâveli baskı, İstanbul 1995, 320 sayfa.
- *Nevâdir el- Mahtûtât el-Arabiyye fi Mektebâti Türkiye*, I, Beyrut 1975, II, 1980, III, 1982.
- “el-Bark el-Şâmî’ye göre hicrî 578-579 yıllarında Salâhaddin’in bazı tâyinleri ve Eyyûbilerle Frenkler arasında cereyan eden bazı harpler”, *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi*, VI/3-4, 1976, s.3-21.
- *Adaletin Gölgesinde İslam Cemiyeti*, Salâhaddin al Munajjid’ten Tercüme, İstanbul 1976, 73 sayfa.
- “Türkiye Kütüphanelerinde Bulunan Bazı Nâdir Türkçe Yazmalar,” *Tarih Enstitüsü Dergisi*, IX, İstanbul 1978, s.373-404.
- İslâm Dünyasındaki Tercüme Faaliyetlerine Toplu Bir Bakış (Başlangıçtan IV. Asrın Sonuna Kadar)”, *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi*, VII/3-4, 1979, s.3-29.

- *İmâdeddîn el-Kâtib el-İsfahânî, el-Bark el-Şâmî*, (tercüme tahlil ve tenkitli neşir, doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, V,1979, 272 sayfa, (Türkçe, metin Arapça).
- “Arapça Eserlere Dâir Bir Katalog Hakkında”, *Tarih Dergisi*, XXXII, İstanbul 1979, s.789-794.
- “Klâsik İslâm Kaynaklarına Göre Eski Türkler’in Dini ve Şaman Kelimesinin Menşei,” *Tarih Enstitüsü Dergisi*, X-XI, 1981, s.57-90.
- “Salâhaddîn Eyyûbî Devrinde Libya ve Kuzey Afrika’da Türkler, Karakuş Meselesi”, *Tarih Enstitüsü Dergisi*, XXXIII, 1982, s.169-198.
- “min Takrîri al- Zubbât al- Osmâniyyîn an Maârik al-Cihâd al-Lîbî: Meâriki Tobruk,” tercüme eden R. Şeşen, müracaat eden M.al-Ustâ, *Macallat al-Şahîd*, sayı IV, 1983, s.159-242 ve haritalar.
- *Salâhaddîn Devrinde Eyyûbîler Devleti* (Doçentlik tezi), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları no. 2864, İstanbul 1983, XX+480 sayfa.
- “Türkiye'deki Yazma Koleksiyonları ve Bunların Kataloglarının Neşredilmesi”, *Tarih Dergisi*, S.35, İst. Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1984-1994, s.1-34.
- “Türkiye Kütüphanelerindeki Tanıtılmamış Bazı Farsça Yazmalar,” *İslâm Tetkikleri Dergisi*, VIII/1-4, İstanbul 1984, s.5-70.
- *İslâm Coğrafyacılarına Göre Türkler ve Türk Ülkeleri*, TKAE Yayını, Ankara 1985, 297 sayfa; İkinci baskı, TTK Yayını, Ankara 2001.
- “Mimar-Sinan Hakkındaki Kaynaklar”, *II. Uluslararası Türk ve İslâm Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi Bildirileri*, II, İstanbul 1986, s.1-11.
- “Osmanlılar Döneminde Arapça Öğretimi,” *Studies on Turkish-Arap Relations*, Annual 1986, I, İstanbul 1987, s.267-278.
- *Salahaddin Eyyûbî ve Devlet*, İstanbul 1987, 519 sayfa.
- “Eyyûbiler Devleti”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, VI, İstanbul 1987, s. 301-432.
- *Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 1988-2001, 25'ten fazla madde.
- *İslâm Ansiklopedisi*'ndeki Talâyi b. Ruzzîk (XI, 691-694), Üsâme b. Münkız (XII, 119-121), Vâkîdî (XIII 160-163) maddeleri.
- “Sinan Paşa'nın Arapça Vakfiyesinin Tercümesi,” *Vakıflar Dergisi*, S.10, s.337-343.
- “Mimar Sinan ile ilgili Yazmalar,” *Mimar Sinan Dönemi Türk Mimarlığı ve Sanatı*, İstanbul 1988, s. 269-275.

6 | USAD Aydın USTA

- "İbn al-Nafis ve Kitâbuhu'l-Musammâ Buğyat al Tâlibin...", *Abhâs al-Mu'tamar al-Sanavi al-Tâsi li Târih al-Ulâm İnda'l-Arab*, Haleb 1988, s. 149-165.
- "Meşhur Osmanlı Astronomu Takiyyüddin el-Râsîd'in Soyuna Üzerine", *Erdem*, IV, S.10, Ocak 1988, s. 165-180.
- "Harran ve Türk-İslâm Tarihindeki Yeri," *Şanlıurfa ve GAP Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul 1988, s. 159-167.
- "Caracteristiques paléographiques de quatre manuscrits datant du IVème siècle de l'Hegire/Xème siècle de Notre Ere" ,Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, İstanbul 1987 (fransızca) (*Les Mss. du Moyen-Orient*), İst. Paris 1989, p. 45-48.
- "Sinan ile İlgili Bazı Arşiv Kayıtları," *Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi*, S.7, İstanbul, Nisan 1990, s. 17-22.
- "Selçuklulardan Önce Şam (Suriye ve Filistin) Diyarında Türklerin Rolü," *Türk Dünyası Araştırmaları*, İstanbul 1990, s. 139-148.
- "Hittin'de Salâhaddin'in Ordusu," *Belleten*, LIV, Nisan 1990, S.209'dan ayrı basım, s. 427-434.
- "Binbir Gece Masallarının İstanbul Kütüphanelerindeki Yazmalarıyla Basma Nüshalarının Mukâyesesi," *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan*, İstanbul 1991, s.569-590.
- "The Translator of the Belgrade Council Osman b. Abdülmennân and his place in the translation activities," *Transfer of Modern Science and Technology to the Muslim World*, IRCICA, İstanbul 1992, s. 371-383.
- "Davr al-Etrak fi'l-Şam kabl al-Selâçika," *Bilâd al-Shâm During the Abbasid Period*, éd. M. Adnan al-Bakhîr-M. Yunus Abbadî, Amman 1412/1992, s.561-569.
- "Turkish manuscripts and the publication of their catalogues." in *the Significance of Islamic manuscripts*, éd. John Cooper, al-Furqan İslâmîc Heritage Foundation, London 1992, p.55-70.
- *Harran Tarihi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 1993, 140 sayfa + XII sayfa; ilâveli neşri Ankara 1996.
- E. İhsanoğlu - Ramazan Şeşen, "al-Ta'âruf al-Uval Bayna'l-Arab va'l-Etrâk (min bidâye hattâ zuhûr al-Usmâniyyîn)", *al-Âlâkât al-Arabiyyat al-Turkiyya min Manzûr Türki*, IRCICA, 1993, s.11-66.
- "Onbeşinci Yüzyılda Türkçe'ye Tercümeleler," *XI. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, III, TTK, Ankara 1994, s.899-919.

- “Ortaçağ İslâm Tıbbının Kaynakları ve XV. yüzyılda Türkçe'ye Tercüme Edilen Tıp Kitapları”, *Tıp Tarihi Araştırmaları*, 1994, V, s.11-20.
- “Selçuklu-Eyyûbî İlişkilerinden Bahseden Kaynaklar ve Çalışmalar”, *IV. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri*, 25-26 Nisan 1994, Konya 1995, s.111-120.
- “L'Ecole de Harran”, *Les Ecoles Savantes en Turquie*, Actes des Journaux d'Ankara 24-29 Avril 1995 Lyce Charles de Gaulle, Isis, İstanbul 1997, s.179-196.
- “Belgrad Divanı Tercümanı Osman b. Abdülmennan ve Tercüme Faaliyetindeki Yeri”, *Tarih Enstitüsü Dergisi (Prof. Dr. Münir Aktepe Armağanı)*, S.15, İstanbul 1995-1997, s. 305-320.
- “Eyyübiler Devrinde Tıp Eğitimi”, *İslam Tetkikleri Dergisi*, 1995, S.9, s.221-242.
- “Yazma Kitapların Tavsif Edilmesi ve Tesbit Fişinin Hazırlanması”, *Prof. Dr. Fikret Işıltan'a Armağan*, İstanbul 1995, s.101-117.
- “İslam Dünyasında Tıp Mesleğinin İlk Zamanları Hakkında Bazı Bilgiler”, *Tıp Tarihi Araştırmaları*, 1996-1997, s.65-70.
- “Ahammiyatü Şafhat al-unvân (al-zahriyya) fi tavsif al-mahtutat”, *Dirasat al-Mahtutat al-İslamiyya- Bayna İctibarat al-Madda va'l-Başar, A'mal al-Mu'tamar al-thani fi-Mu'assasat al-Furkan*, Londra 1997, s.179-196.
- *Muhtarat min al-mahtutat al-arabiyyat al-nadira*, İSAR yayınlarından, İstanbul 1997, 18+1147 sayfa.
- “ Esquisse d'une histoire du developpement des colophons dans les manuscrits musulmans”, *Scribes et Manuscrits du Moyen-Orient*, Paris 1997, I, s.189-221.
- *Müslümanlarda Tarih-Coğrafya Yazıcılığı*, İSAR Yayını, İstanbul 1998, XIII+451 sayfa.
- “Haçlı Seferleri Sırasında Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Siyasi ve Sosyal Durumu, Haçlılarla Yapılan Mücadeleye Katkısı” , *Uluslararası Haçlı Seferleri Sempozyumu 23-25 Haziran 1997*, İstanbul, TTK, Ankara 1999, s.33-44.
- “Osmanlılarda Coğrafya”, *Osmanlı*, nşr. Güler Eren, VIII, Ankara 1999, s.321-325.
- “Mervânilerden Eyyübiler Döneminin Sonuna Kadar Cizre”, *Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu Bildirileri*, nşr. Doç. Dr. Sait Özmutlu, İstanbul 1999, s. 63-71.
- *Salâhaddin Eyyûbî ve Devri*, takdim eden E. İhsanoğlu, İSAR, İstanbul 2000, 658+sayfa.

- “Hz. Muhammed’in Okuyup-Yazma Bilip Bilmediği ve Bu Konudaki Abu’l-Valîd al-Bâcî’nin Risâlesi”, *XII. Türk Tarih Kongresi Bildirileri*, III, TTK, Ankara 2000, s. 475-503.
- “İstanbul’un Fethine Kadar Osmanlılar’daki İlmî Durum, İstanbul’un Fethi’nin Türk İlim ve Kültürüne Katkısı”, *Uluslararası Kuruluşununun 700.Yıldönümü’nde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi*, 7-9 Nisan 1999, Konya 2000, s. 241-244.
- *İslam Coğrafyacılarına Göre Türkler ve Türk Ülkeleri*, TTK, Ankara 2001, VIII+300 sayfa.
- “Osmanlı İlimi, Osmanlıların İlimlere Yaklaşımı”, *Tarih Dergisi* (Prof. Dr. İsmet Miroğlu Armağanı), sayı 37, İstanbul 2001-2002, s. 229-347.
- “Türkiye’deki Yazma Koleksiyonları ve Bunların Kataloglarının Neşredilmesi”, *Tarih Dergisi*, S.35, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1984-1994, s. 1-34. Arapçası Macallat al-Târih al-Arabî, S.21, Dar al-Bayzâ 2002.
- “Yazma kitapların tavsif edilmesi ve tesbit fişinin hazırlanması”, *Prof. Dr. Fikret İşıltan’a Armağan*, İstanbul 1995, s. 101-117. Arapçası Macallat al-Târih al-Arabî, sayı XXII, Dar al-Bayza 2002, s. 175-201.
- *el-Cahız ve Türklerin Faziletleri*, İSAR, İstanbul 2002, VI+165+124+4 savfa.
- “Eyyubiler”, *Türkler*, nşr. Hasan Celal Güzel, Ankara 2002, V, s.60-76.
- “Risâla gayri ma’rûfa fi’l-coğrafya”, *Essays in Honour of Salah al-Din al-Munajjid*, *al-Furqan Islamic Heritage Foundation*, London 2002, s. 259-295.
- “İlk Devir Osmanlı Âlimleri ve Yazdıkları Eserler”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, XII, Eylül 2002, s. 261-292.
- “İbn Hassul’ün” Tafdıl el-Etrak alâ Sair el-Ecnad” Adlı Risalesinin Tercümesi”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, S.38, 2003, s. 119-142.
- “Selçuklular Devrindeki İlme Genel Bir Bakış”, *III. Uluslararası Mevlâna Kongresi*, 5-8 Mayıs 2003, Konya 2004, s. 233-244.
- *el-Bundârî*, *Sena’l-Bark al-Şâmî*, tahkik R. Şeşen, takdim E. İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 2004.
- “Lale devrinde Yenileşme Hareketleri ve Tercüme Edilen Eserler”, *Journal of Turkish Studies*, Günay Kut Armağanı, IV, Harvard 2004, s.47-57.
- “Nazra Amma ala’l-Kitab va’l-Maktabat va’l-Varrâkîn fi’l- ‘Alam al-islâmî”, *al-Tarih al-‘Arabî*, XXXII, Rabat 2004, s.31-53.
- *Bundari*, *Sena’l-Bark eş-Şami*, yay. haz. Ramazan Şeşen, İstanbul 2004.

- *Selahaddin'den Baybars'a Eyyubiler-Memluklar (1193-1260)*, İSAR, İstanbul 2007.
- *Osmanlı'da Tıbbi Bilimler Literatürü Tarihi*, 4 cilt, haz. Ramazan Şeşen v.d., İSAR, İstanbul 2008.
- *Sultan Baybars ve Devri (1260-1277)*, İSAR, İstanbul 2009.
- *Osmanlı'da Bilim Literatürü Tarihi Zeylleri*, haz. Ramazan Şeşen vd., İSAR, İstanbul 2011.
- *Osmanlı'da Astroloji Literatürü Tarihi ve Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi Zeyli*, yay. haz. Ramazan Şeşen vd., İSAR, İstanbul 2011.
- *İslam Medeniyeti Tarihi*, İSAR, İstanbul 2012.
- *Doğunun Kalbine Seyahat*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2012.
- *Haçlılar Önünde Sultan Baybars*, Yeditepe Yayınları,, İstanbul 2013.
- *Kudüs Fatihi, Selahaddin Eyyubi*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2013.
- *İbn Havkal, 10. Asırda İslam Coğrafyası*, trk. trc., Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2014.
- *Said el-Endülüsî, Tabakatü'l-ümem*, yay. haz ve trc.. Ramazan Şeşen, Türkiye Yazma Eserler Kurum Başkanlığı, İstanbul 2014.
- *Eyyubiler, 1169-1260*, İSAM, İstanbul 2015.
- *İbn Tiktaka, el-Fahri, Devlet İdaresi, Halifeler ve Vezirler Tarihi (632-1258)*, trk. trc. Ramazan Şeşen, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2016.
- *İbn Fazlan Seyahatnamesi*, trk. trk. Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2016.
- *İbn İyas, Yavuz'un Mısır'ı Fethi ve Mısır'ın İdaresi*, trk. trc., Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2016.
- *el-Cahız, Türklerin Faziletleri*, trk. trc. Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2017.
- *Ebu'l-Fida Coğrafyası*, trk. trc. Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2017.
- *Mesudi, Kitabü't-Tenbih ve'l-İşraf*, trk. trc. Ramazan Şeşen, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2018.
- *Kudame b. Cafer, Kitabü'l-Harac (Fetihler, Siyaset, Coğrafya, Vergiler, Bürokrasi)*, trk. rtc. Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2018.
- *Selahaddin Eyyubi ve Dönemi*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2018 (tekrar basım).
- *Sultan Kalavun ve Oğlu el-Melik el-Eşref Devri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2018.

- Muhibettin Ebu Hamid Makdisi, *Mısır'daki İslam Devletleri ve Türk Memlukların Faziletleri*, trk. trc., Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2019.
- el-Kalkaşendi, *Halifelik Kurumu ve Tarihi*, trk. trc., Ramazan Şeşen, Yeditepe Yayınları, Aralık 2019.

IRCICA'daki Yazmalar Birimi Başkanı Olarak Yaptığı Ortak Çalışmalar:

- *İslâmî Tıp Yazmaları Kataloğu* (Prof. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun editörlüğünde yardımcıları Cevat İzgi ve Cemil Akpınar'la beraber hazırlanmıştır), IRCICA yayınları, İlim Tarihi Serisi 1, İstanbul 1984, 540 sayfa (Arapça).
- *Köprülü Kütüphanesi Kataloğu* (yardımcıları Cevat İzgi ve Cemil Akpınar'la beraber), IRCICA yayınlarından, üç büyük cilt, İstanbul 1986 (Arapça).
- *Kıbrıs İslâmî Yazmalar Kataloğu*, Hazırlayanlar: R. Şeşen-Cevad İzgi-Mustafa Haşim Altan, Giriş: E. İhsanoğlu, IRCICA, İstanbul 1995.
- *Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi*, Hazırlayanlar: E. İhsanoğlu-R. Şeşen, C. İzgi, C. Akpınar-İ. Fazlıoğlu, ed. E. İhsanoğlu, IRCICA yayınlarından, İstanbul 1997, CCIII+1147 sayfa.
- *Osmanlı Matematik Literatürü Tarihi*, E. İhsanoğlu-R. Şeşen, C. İzgi, ed. E. İhsanoğlu, IRCICA yayını, İstanbul 1999, CXII+727.
- *Osmanlı Coğrafya Literatürü Tarihi*, Hazırlayanlar: E. İhsanoğlu-R. Şeşen, S. Bekar-G. Gündüz-A. Hamdi Furat, ed. E. İhsanoğlu. IRCICA, İstanbul 2000.
- *Osmanlı Musiki Literatürü Tarihi*, E.İhsanoğlu-R.Şeşen, G Gündüz. Serdar Bekar, IRCICA, İstanbul 2003.
- *Osmanlı Askerlik Literatürü Tarihi*, aynı kişiler, IRCICA, İstanbul 2004.